

HASTANE YÖNETİMİ VE ORGANİZASYON

Prof. Dr. İsmail Ağırbaş

3. Baskı

Bu kitabın yayın hakkı SİYASAL KİTABEVİ'ne aittir. Yayınevinin ve yayıncısının yazılı izni alınmaksızın kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz, hiçbir şekilde kopyalanamaz, çoğaltılamaz ve yayınlanamaz

Hastane Yönetimi ve Organizasyonu

Prof. Dr. İsmail Ağırbaş

Kapak ve Sayfa Düzeni: Gamze Uçak

ISBN: 978-605-9221-30-6

©Siyasal Kitabevi, Tüm Hakları Saklıdır.

1. Baskı: Eylül 2016, Ankara

2. Baskı: Temmuz 2019, Ankara

3. Baskı: Ağustos 2023, Ankara

Siyasal Kitabevi-Ünal Sevindik

Yayıncı Sertifika No: 14016

Şehit Adem Yavuz Sok. Hitit Apt. 14/1

Kızılay-Ankara0(312) 419 97

Tel: 81 pbx

Faks: 0(312) 419 16 11

Parakende Satış:

Baskı

Dedemat Matbaacılık

Sertifika No: 70086

Melih Gökçek Bulvarı 1447 Cadde No: 37

İvedik Organize Sanayi Yenimahalle-Ankara

Tel: 0507 932 59 30

Dağıtım

Siyasal Yayın Dağıtım

Şehit Adem Yavuz Sok. Hitit Apt. 14/1

Kızılay-Ankara

Tel: 0 (312) 419 97 81 pbx

Faks: 0 (312) 419 16 11

e-posta: info@siyasalkitap.com

<http://www.siyasalkitap.com>

*Herhangi bir eğitim almamasına rağmen her türlü özveriye katlanarak okumamı sağlayan babam **Munzur AĞIRBAŞ' ı** sevgi, saygı, şükran ve rahmetle anıyorum.*

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	13
BÖLÜM 1: HASTANE YÖNETİMİNDE TEMEL KAVRAMLAR	15
1.1. Genel Kavramlar	16
1.1.1. Hastane, Hastane Türleri, Hastane Yönetimi ve Hastane İşletme Matrisi ...	16
1.1.2. Hasta Yatağı, Yatan ve Taburcu Olan Hasta Sayısı ve Hasta Günü.....	23
1.2. Hastane Hizmet Birimlerine İlişkin Kavramlar	25
1.3. Klinik Çalışmalar ile İlgili Kavramlar	28
1.3.1. Ortalama Hasta Kalış Günü (OHKG).....	28
1.3.2. Yatan Hasta Oranı (YHO).....	29
1.3.3. Yatak Devir Hızı (YDH).....	30
1.3.4. Yatak Devir Aralığı (YDA).....	30
1.3.5. Yatak Doluluk Oranı (YDO).....	31
1.3.6. Ölüm Hızları.....	32
1.3.7. Enfeksiyon Hızları.....	37
1.4. Hastane Yönetimi Açısından Önemli Olan Diğer Kavramlar	39
1.4.1. Ambulans.....	39
1.4.2. Sağlık Bölge Planlaması.....	40
1.4.3. Sağlıkta Kalite Standartları (SKS): Hastane.....	45
1.4.4. Teşhis İlişkili Gruplar (TİG).....	47
1.4.5. Evde Bakım Hizmeti.....	50
1.4.6. Sağlık Turizmi.....	51
1.4.7. Sağlık Uygulama Tebliği ve İlgili Kavramları.....	52
1.4.8. Diğer Kavramlar.....	60
1.5. Sağlık Hizmeti Sunucularının Basamaklandırılması	63
1.5.1. Birinci Basamak Sağlık Hizmet Sunucuları.....	63
1.5.2. İkinci Basamak Sağlık Hizmet Sunucuları.....	64
1.5.3. Üçüncü Basamak Sağlık Hizmet Sunucuları.....	65
1.5.3.1. Genel Üçüncü Basamak Sağlık Hizmet Sunucularının Koşul ve Standartları.....	66
1.5.3.2. Özel Dal Üçüncü Basamak Sağlık Hizmet Sunucularının Koşul ve Standartları.....	67
1.5.3.3. Üçüncü Basamak Sağlık Hizmet Sunucularının İzleme ve Değerlendirme Kriterleri.....	68

BÖLÜM 2: HASTANE TEDARİK YÖNETİMİ	75
2.1. Tedarik Bölümünün Görevleri	76
2.1.1. Tedarik Planlaması	76
2.1.2. Tedarik Örgütlenmesi	77
2.1.3. Tedarik Faaliyetlerinin Yürütülmesi	78
2.1.4. Tedarik Faaliyetlerinin Koordinasyonu	78
2.1.5. Tedarik Faaliyetlerinin Denetimi.....	79
2.2. Hastanelerde Tedarik.....	79
2.2.1. Özel Hastanelerde Tedarik.....	79
2.2.2. Kamu Hastanelerinde Tedarik	79
BÖLÜM 3: HASTANELERDE ÜRETİM YÖNETİMİ.....	121
3.1. Üretim Yöneticisinin Görevleri	121
3.2. Hastanelerde Üretim Yönetimi.....	122
3.2.1. Hastanelerde Üretim Yönetimi Organizasyonu	122
3.2.2. Hastanelerde Üretim Yönetimi Faaliyetleri	123
3.2.2.1. Hastane Yer Seçimi.....	123
3.2.2.2. Hastane Binaları Yapımı	127
3.2.2.3. Hastane Hizmet Üretim Alanlarının Düzenlenmesi.....	129
3.2.2.4. Hastanelerde Üretim Planları ve Üretim Programları	131
3.2.2.5. Hastanelerde Hizmet Üretim Tasarımı.....	131
3.2.2.6. Hastanelerde Hizmet Üretimi.....	131
3.2.2.6.1. Tıbbi Hizmetler	132
3.2.2.6.2. Hasta Bakımı Hizmetleri	155
3.2.2.6.3. Eğitim ve Araştırma Hizmetleri	156
3.2.2.6.4. İdari Mali ve Teknik Hizmetler	156
BÖLÜM 4: TIP ve DIŞ HEKİMLİĞİ UZMANLIK DALLARI	173
4.1. Tıpta Uzmanlık Ana Dalları.....	173
4.1.1. Acil Tıp	174
4.1.2. Adli Tıp	176
4.1.3. Ağız, Yüz ve Çene Cerrahisi	176
4.1.4. Aile Hekimliği	177
4.1.5. Anatomi	179
4.1.6. Anesteziyoloji ve Reanimasyon	179
4.1.7. Askeri Sağlık Hizmetleri	181
4.1.8. Beyin ve Sinir Cerrahisi	181
4.1.9. Çocuk Cerrahisi	183
4.1.10. Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları.....	184
4.1.11. Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları.....	184
4.1.12. Deri ve Zührevi Hastalıkları.....	185
4.1.13. Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji	186
4.1.14. Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon	187
4.1.15. Fizyoloji	189
4.1.16. Genel Cerrahi.....	190

4.1.17. Göğüs Cerrahisi.....	191
4.1.18. Göğüs Hastalıkları	191
4.1.19. Göz Hastalıkları	192
4.1.20. Halk Sağlığı.....	193
4.1.21. Hava ve Uzay Hekimliği.....	194
4.1.22. Histoloji ve Embriyoloji	194
4.1.23. İç Hastalıkları.....	194
4.1.24. Kadın Hastalıkları ve Doğum	195
4.1.25. Kalp ve Damar Cerrahisi.....	196
4.1.26. Kardiyoloji	196
4.1.27. Kulak Burun Boğaz Hastalıkları	197
4.1.28. Nöroloji	198
4.1.29. Nükleer Tıp	198
4.1.30. Ortopedi ve Travmatoloji.....	199
4.1.31. Plastik, Rekonstrüktif ve Estetik Cerrahi.....	199
4.1.32. Radyasyon Onkolojisi	200
4.1.33. Radyoloji	201
4.1.34. Ruh Sağlığı ve Hastalıkları	202
4.1.35. Spor Hekimliği.....	203
4.1.36. Sualtı Hekimliği ve Hiperbarik Tıp	203
4.1.37. Tıbbi Biyokimya.....	204
4.1.38. Tıbbi Ekoloji ve Hidroklimatoloji	205
4.1.39. Tıbbi Farmakoloji	205
4.1.40. Tıbbi Genetik.....	206
4.1.41. Tıbbi Mikrobiyoloji.....	207
4.1.42. Tıbbi Patoloji	208
4.1.43. Üroloji	209
4.2. Tıpta Uzmanlık Yan Dalları ve Bağlı Ana Dalları	210
4.2.1. Algoloji	210
4.2.2. Askeri Psikiyatri.....	210
4.2.3. Cerrahi Onkoloji.....	211
4.2.4. Çevre Sağlığı.....	212
4.2.5. Çocuk Acil.....	212
4.2.6. Çocuk Endokrinolojisi.....	214
4.2.7. Çocuk Enfeksiyon Hastalıkları	216
4.2.8. Çocuk Gastroenterolojisi	216
4.2.9. Çocuk Genetik Hastalıkları	217
4.2.10. Çocuk Göğüs Hastalıkları	218
4.2.11. Çocuk Hematolojisi ve Onkolojisi.....	218
4.2.12. Çocuk İmmünolojisi ve Alerji Hastalıkları.....	219
4.2.13. Çocuk Kalp ve Damar Cerrahisi	220
4.2.14. Çocuk Kardiyolojisi.....	220
4.2.15. Çocuk Metabolizma Hastalıkları	221
4.2.16. Çocuk Nefrolojisi.....	222
4.2.17. Çocuk Nörolojisi.....	222

4.2.18. Çocuk Radyolojisi	223
4.2.19. Çocuk Romatolojisi	223
4.2.20. Çocuk Ürolojisi	223
4.2.21. Çocuk Yoğun Bakımı.....	224
4.2.22. El Cerrahisi	224
4.2.23. Endokrinoloji ve Metabolizma Hastalıkları	225
4.2.24. Epidemiyoloji	226
4.2.25. Gastroenteroloji.....	226
4.2.26. Gastroenteroloji Cerrahisi	227
4.2.27. Geriatri.....	227
4.2.28. Harp Cerrahisi	228
4.2.29. Hematoloji	229
4.2.30. İmmünoloji ve Alerji Hastalıkları.....	229
4.2.31. İş ve Meslek Hastalıkları	230
4.2.32. Jinekolojik Onkoloji Cerrahisi.....	231
4.2.33. Klinik Nörofizyoloji.....	231
4.2.34. Nefroloji	232
4.2.35. Neonatoloji	233
4.2.36. Perinatoloji	234
4.2.37. Romatoloji	235
4.2.38. Sitopatoloji.....	236
4.2.39. Temel İmmünoloji.....	236
4.2.40. Tıbbi Mikoloji	237
4.2.41. Tıbbi Onkoloji.....	238
4.2.42. Tıbbi Parazitoloji	238
4.2.43. Tıbbi Viroloji.....	239
4.2.44. Yoğun Bakım	239
4.2.45. Gelişimsel Pediatri	240
4.3. Dış Hekimliğinde Uzmanlık Ana Dalları.....	241
4.3.1. Ağız, Diş ve Çene Cerrahisi	241
4.3.2. Ağız, Diş ve Çene Radyolojisi.....	242
4.3.3. Çocuk Diş Hekimliği.....	242
4.3.4. Endodonti	243
4.3.5. Ortodonti	243
4.3.6. Periodontoloji	244
4.3.7. Protetik Diş Tedavisi	244
4.3.8. Restoratif Diş Tedavisi	245
4.3.9. Oral Patoloji	245
BÖLÜM 5: HASTANE BİNALARININ TASARIMI	253
5.1. Genel Özellikler	254
5.1.1. Bina İçi Ulaşım Alanları ve Tavanlar	254
5.1.2. Hasta Alanları.....	257
5.1.3. Hizmet Alanları	257
5.1.3.1. Poliklinik Ünitesi	258

5.1.3.2. Kat Muayene/Müdahale Odası/Odaları/Alanı	258
5.1.3.3. İdari Merkez veya Hemşire İstasyonu	258
5.1.3.4. Tuvaletler	259
5.1.3.5. İlaç/Eczane İstasyonu	259
5.1.3.6. Acil Donanım Alanı	260
5.1.3.7. Diğer Hizmet Alanları	260
5.2. Poliklinikler	260
5.2.1. Genel Poliklinik Ünitesi	260
5.2.2. Özellikli Poliklinikler	263
5.2.2.1. Gastroenteroloji Polikliniği	263
5.2.2.2. Kardiyoloji Polikliniği	264
5.2.2.3. Endokrinoloji Polikliniği	264
5.2.2.4. Nöroloji Polikliniği	265
5.2.2.5. Kulak Burun Boğaz Polikliniği	265
5.2.2.6. Göz Polikliniği	265
5.2.2.7. Deri ve Zührevi Hastalıklar Polikliniği	266
5.2.2.8. Plastik ve Rekonstrüktif Cerrahi Polikliniği	266
5.2.2.9. Üroloji Polikliniği	267
5.2.2.10. Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Polikliniği	267
5.2.2.11. Kadın Hastalıkları ve Doğum Polikliniği	267
5.2.2.12. Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları (Pediatri) Polikliniği	269
5.2.2.13. Ruh Sağlığı ve Hastalıkları (Psikiyatri) Polikliniği	269
5.2.2.14. Ağız ve Diş Sağlığı Birimi	270
5.3. Genel Tuvaletler	270
5.4. Yataklı Tedavi Üniteleri (Dâhili ve Cerrahi)	271
5.5. Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları (Pediatri) Kliniği	274
5.6. Ruh Sağlığı ve Hastalıkları (Psikiyatri) Kliniği	274
5.7. Cerrahi Ünitesi	275
5.7.1. Genel Ameliyathane ve Ameliyathaneler Bölümü	276
5.7.2. Özellikli/Büyük Ameliyathaneler	276
5.7.3. Ortopedik Cerrahi Odası	277
5.7.4. Endo-Ürolojik Girişim Odası	277
5.7.5. İlgili Diğer Alanlar	277
5.8. Kadın Hastalıkları ve Doğum Kliniği	278
5.8.1. Doğumhane	279
5.8.2. Postpartum Ünitesi	280
5.8.3. LDR ve LDRP Bölümleri	280
5.8.4. Değişken/Ters Akımlı İzolasyon Odası/Odaları	281
5.8.5. Bekleme Odası	281
5.9. Acil Servis	281
5.9.1. Acil Servisin Düzenlenmesi	281
5.9.2. Renk Kodlaması ve Triyaj Uygulaması	283
5.10. Yoğun Bakım Üniteleri	283
5.10.1. Erişkin Yoğun Bakım Ünitelerinin Fiziki Şartları	286
5.10.2. Çocuk Yoğun Bakım Ünitelerinin Fizikî Şartları	287

5.10.3. Yenidođan Yoğun Bakım Ünitelerinin Fizikî Şartları	287
5.10.4. Kalp ve Damar Cerrahisi Yoğun Bakım Üniteleri	288
5.11. Tanısal ve Girişimsel Radyoloji	289
5.12. Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Servisi	290
5.13. Diyaliz Ünitesi	292
5.13.1. Bina Durumu	292
5.13.2. Merkezin Bölümleri	292
5.13.3. Merkezde Bulunması Gerekli Cihaz, Tıbbî Donanım, Araç ve Gereçler	293
5.14. Kan Bankası	294
5.15. Mekanik Standartlar	294
BÖLÜM 6: HASTANELERDE FİNANSAL YÖNETİM	297
6.1. Hastanelerde Finansal Planlama	298
6.1.1. Planlama ve Bütçeleme	300
6.1.2. Kamu Hastanelerinde Genel ve Özel Bütçe Sistemi	301
6.1.3. Döner Sermaye Bütçesi	307
6.1.4. Özel Hastane İşletme Bütçesi	309
6.2. Hastanelerde Finansal Örgütlenme	314
6.2.1. Sağlık Bakanlığı Hastanelerinde Finansal Örgütlenme	315
6.2.2. Üniversite Hastanelerinde Finansal Örgütlenme	318
6.2.3. Özel Hastanelerde Finansal Örgütlenme	321
6.3. Hastanelerde Finansal Yürütme	324
6.3.1. Hastanelerde Dönen Varlıkların Yönetimi	324
6.3.1.1. Hastanelerde Hazır Deđerler ve Nakit Yönetimi	326
6.3.1.2. Hastanelerde Alacak Yönetimi	328
6.3.1.3. Hastanelerde Stok Yönetimi	332
6.3.1.3.1. Geleneksel Stok Kontrol Yöntemleri	334
6.3.1.3.2. Modern Stok Kontrol Yöntemleri	336
6.3.2. Hastanelerde Duran Varlıkların Yönetimi	337
6.3.2.1. Hastanelerde Sermaye Bütçelemesi	339
6.3.2.2. Hastanelerde Sermaye Bütçelemesi Yöntemleri	342
6.3.2.3. Duran Varlık Yatırımlarında Satın Almaya Alternatif Bir Yöntem: Finansal Kiralama (Leasing)	351
6.3.3. Hastanelerde Kaynak Yönetimi	352
6.3.3.1. Hastanelerde Yabancı Kaynak ile (Borç) Finansman	353
6.3.3.2. Hastanelerde Özkaynak ile Finansman	355
6.4. Hastanelerde Finansal Analiz	358
6.4.1. Finansal Analiz Türleri	359
6.4.2. Finansal Tablo Analiz Teknikleri	361
6.4.2.1. Oran Analizi Yöntemi ile Analiz (Rasyo Analizi)	361
6.4.2.1.1. Likidite Durumun Analizine İlişkin Oranlar	363
6.4.2.1.2. Finansal Yapının Analizine İlişkin Oranlar	366
6.4.2.1.3. Çalışma Durumun Analizine İlişkin Oranlar (Faaliyet Oranları)	371
6.4.2.1.4. Kârlılık Durumunun Analizine İlişkin Oranlar	377

6.4.2.2. Karşılaştırmalı Tablolar Analizi (Yatay Analiz).....	381
6.4.2.3. Yüzde Yöntemi ile Analiz (Dikey Analiz)	382
6.4.2.4. Eğilim Yüzdeleri Yöntemi ile Analiz (Trend Analizi)	382
BÖLÜM 7: HASTANE ORGANİZASYONU.....	387
7.1. Türkiye’de Hastane Organizasyonu	388
7.2. Sağlık Bakanlığı Organizasyon Yapısı	393
7.2.1. Kamu Hastaneleri Genel Müdürlüğü	399
7.2.2. Sağlık Bakanlığı Hastaneleri Organizasyon Yapısı	401
7.2.3.1. Başhekim Görev, Yetki ve Sorumlulukları	400
7.2.3.2. İdari ve Mali Hizmetler Müdürü Görev, Yetki ve Sorumlulukları	402
7.2.3.3. Sağlık Bakım Hizmetleri Müdürü Görev, Yetki ve Sorumlulukları	403
7.2.3.4. Destek ve Kalite Hizmetleri Müdürü Görev, Yetki ve	404
Sorumlulukları	404
7.2.3.5. Teknik Hizmetler Müdürünün Görev, Yetki ve Sorumlulukları.....	405
7.2.3.6. Başhekim ve Müdür Yardımcısı Görevleri	406
7.3. Üniversite Hastaneleri Organizasyonu.....	406
7.3.1. İstanbul Üniversitesi Hastaneleri Organizasyonu	409
7.3.1.1. Hastaneler Yönetim Kurulu	410
7.3.1.2. Hastaneler Genel Direktörü	411
7.3.1.3. Hastaneler Danışma Kurulu.....	412
7.3.2. Hacettepe Üniversitesi Hastaneleri Organizasyonu	421
7.3.2.1. Başhekim	422
7.3.2.2. Başhekimlik	423
7.3.2.3. Yönetim Kurulu	423
7.4. Özel Hastanelerde Organizasyon.....	427
7.4.1. Başkent Üniversitesi Hastaneleri Organizasyonu	427
7.4.1.1. Sağlık Kuruluşları Üst Yönetim Kurulu	427
7.4.1.2. Sağlık Kuruluşları Direktörü.....	428
7.4.1.3. Sağlık Kuruluşları Birim Sorumluları	428
7.4.2. Büyük Ölçekli Özel Bir Hastanenin Organizasyonu	428
BÖLÜM 8: ÖZEL HASTANELER	433
8.1. Özel Hastane Mevzuatı	435
8.2. Özel Hastane Kuruluş, Bina Alt Yapı ve Personel Standartları.....	435
8.2.1. Yer Seçimi, Ön İzin ve Bina Durumu.....	436
8.2.2. Başvuru ve Ruhsatlandırma	438
8.2.3. Özel Hastane Personel Standartları	442
8.2.3.1. Mesul Müdür.....	442
8.2.3.2. Özel Hastanelerde Asgari Bulundurulacak Sağlık Personeli	443
8.3. Özel Hastane Hizmet Ünitelerinin Standartları	444
8.3.1. Hasta Odaları	445
8.3.2. Poliklinik Muayene Odası.....	445
8.3.3. Ameliyathane.....	446
8.3.4. Yoğun Bakım	447

8.3.5. Gözlem Ünitesi.....	448
8.3.6. Acil Ünitesi	448
8.3.7. Laboratuvar ve Radyoloji Hizmetleri.....	449
8.3.8. Eczane	450
8.3.9. Merkezî Sterilizasyon Ünitesi.....	450
8.3.10. Merdiven, Koridor ve Asansörler	451
8.3.15. Tıbbî Atıklar ve Çöpler.....	451
8.3.16. Mutfak ve Çamaşırhane.....	452
8.3.17. Morg	452
8.3.18. Diğer Alanlar	452
8.3.19. İç Hizmet Yönergesi	453
8.4. Tıbbî Donanım ve Bulundurulması Zorunlu İlaçlar	453
8.4.1. Genel Polikliniklerde Bulundurulacak Araç ve Gereçlerin Tür ve Asgari Miktarları	453
8.4.2. Genel Servisler Bulundurulacak Araç ve Gereçlerin Tür ve Asgari Miktarları	454
8.4.3. Bulundurulması Zorunlu İlaçların Türleri ve Asgari Miktarları.....	455
8.5. Tıbbî Kayıt ve Arşiv, Faturalandırma ve Hastaya Verilecek Belgeler	456
8.5.1. Tıbbî Kayıt ve Arşiv.....	456
8.5.2. Hastane Faturalarının Düzenlenmesi.....	457
8.6. Yatak Sınıfları, Gündelik Yatak Ücretleri	457
8.7. Bilgilendirme ve Tanıtım	458
8.8. Denetim ve Yaptırımlar.....	459
8.8.1. Amacına Göre Denetim Türleri	459
8.8.2. Gerekçesine Göre Denetim Türleri	460
8.8.3. Hastanenin Bir Kısımında Faaliyetin Geçici Olarak Durdurulması.....	460
8.8.4. Hastanenin Tamamında Faaliyetin Geçici Olarak Durdurulması	460
8.8.5. Ruhsatın Geri Alınması.....	461
8.8.6. Yasaklar.....	462

ÖNSÖZ

Birey ve toplum hayatında önemli bir yeri olan sağlık, toplumu oluşturan bireylerin ve dolayısıyla toplumun en büyük zenginliğidir. Sağlık ve sağlık hizmetleri için yapılan harcamaların giderek arttığı, sağlık sorunlarını belli düzeyde çözmüş olan ülkelerde genel olarak ekonomik, siyasal ve sosyal yapılarında sağlıklı olduğu gözlenmektedir.

Toplumlara çeşitli sağlık hizmetleri sunan hastaneler, sağlık sisteminin en önemli bileşenleridir. Tıp bilimi ve teknolojisindeki gelişmelere paralel olarak hastaneler hızla değişmiş, önemleri gittikçe artmış ve sağlık harcamalarının önemli bir bölümünü tüketen sosyoekonomik kuruluşlar haline gelmişlerdir. Bu gelişim hastanelerin yönetilmesini güçleştirmiş ve profesyonel hastane yönetiminin önemini arttırmıştır.

Kitap ile hastane yönetiminin uygulama bölümünün anlatılması amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda, kitabın akıcı ve anlaşılır olmasına gayret edilmiş, teorik bilgiye sınırlı olarak verilmiş daha çok fiili uygulamanın nasıl olduğuna yer vermeye çalışılmış, hem kamu hem de özel hastaneler hakkında bilgi verilmiştir. Bu yönleri ile kitap alanda ilk olma özelliğini taşımaktadır. Konu akışının gereği olarak bazı alt başlıklara birden fazla bölümde yer verilmiştir. Bunların mükerrer yazımlar olarak değerlendirilmemesi rica olunur.

İlk baskıdan bu yana geçen zaman zarfında anayasada değişiklik yapılmış ve bu değişiklikler yürürlüğe girmiştir. Bu kapsamda Türkiye'nin idari yapısında önemli değişiklikler olmuş ve değişikliklere ilişkin yasal düzenlemeler yapılmıştır. Yapılan düzenlemeler kitaba yansıtılmış olmakla birlikte düzenleme süreci devam ettiğinden sürecin izlenmesinde yarar bulunmaktadır.

Kendilerine ayırmam gereken zamanı kullandığım halde özveri, sabır ve hoşgörüle beni sürekli destekleyen eşim Sevil AĞIRBAŞ'a, kızlarım Duygu ve Sezil'e, kitap yazmak için bana güç ve cesaret veren arkadaşlarıma, kitabı okuyarak üçüncü için baskı için gerekli düzeltmeleri yapan meslektaşım ve asistanım Dr. Ferda İŞIKÇELİK ile Siyasal Kitabevi'nin tüm çalışanlarına çok teşekkür ederim.

Kitap ile ilgili katkı ve yapıcı eleştirilerinizi bekler, alanda eğitim ve öğretim gören öğrencilere yararlı olmasını dilerim.

Prof. Dr. İsmail AĞIRBAŞ
Ankara, Temmuz 2023